

Εισαγωγή

Η ατζέντα 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη απαιτεί στενή συνεργασία μεταξύ διαφορετικών φορέων για την υλοποίηση των 17 στόχων (και των 169 περίπου υποστόχων) βιώσιμης ανάπτυξης που είναι οι εξής:

1. Μηδενική φτώχεια
2. Μηδενική πείνα
3. Καλή υγεία και ευημερία
4. Ποιοτική εκπαίδευση
5. Ισότητα των φύλων
6. Καθαρό νερό αποχέτευση
7. Φτηνή και καθαρή ενέργεια
8. Αξιοπρεπής εργασία και ανάπτυξη
9. Βιομηχανία, καινοτομία και Υποδομές
10. Λιγότερες ανισότητες
11. Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες
12. Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή
13. Δράση για το κλίμα
14. Ζωή στο νερό
15. Ζωή στη στεριά
16. Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί
17. Συνεργασία για τους στόχους

Πρόσφατα δείκτες υλοποίησης των στόχων για τη βιώσιμη ανάπτυξη ενσωματώθηκαν σε αρκετές λίστες κατάταξης πανεπιστημίων. Ταυτόχρονα το θέμα συζητήθηκε στην πρόσφατη Σύνοδο Αντιπρυτάνεων Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Φοιτητικής Μέριμνας. Η λογική που λανθάνει πίσω από αυτή την εισαγωγή δεικτών ή τη συζήτηση στο πλαίσιο Συνόδων Πρυτάνεων είναι ότι η Τριτοβάθμια εκπαίδευση βρίσκεται αντιμέτωπη με την πρόκληση της δημιουργίας και διάχυσης γνώσης μέσω της οποίας μπορεί να αναλάβει την κοινωνική της ευθύνη παίζοντας ενεργό ρόλο στον μετασχηματισμό και την αλλαγή των κοινωνιών προς το θετικότερο. Το ΔΠΘ οφείλει να (επανα)προσδιορίσει τον ρόλο του αναφορικά με τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, να καταγράψει -αυτοαξιολογούμενο- σε ποιους στόχους ανταποκρίνεται και να υιοθετήσει μια σειρά βήματα, όπως τα ακόλουθα, που θα του επιτρέψουν να συνεισφέρει στην υλοποίηση των στόχων για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Προτεινόμενες δράσεις

Συγκεκριμένα προτείνονται οι ακόλουθες γενικές δράσεις-ενέργειες:

- 1) Έγκριση από το Σύγκλητο δέσμευσης του ΔΠΘ για την υλοποίηση των 17 στόχων για τη βιώσιμη ανάπτυξη, σύνταξη σύντομου κειμένου και δημιουργία στην ιστοσελίδα του ΔΠΘ σχετικού πεδίου με τις δεσμεύσεις και δράσεις που υλοποιούνται στο ΔΠΘ
- 2) Καταγραφή των δράσεων της Κεντρικής Διοίκησης που βοηθούν την υλοποίηση των 17 στόχων
- 3) Αποστολή εγγράφου από Συμβούλιο Περιβάλλοντος του Δ.Π.Θ. στα Ακαδημαϊκά Τμήματα του Ιδρύματος που να τους ζητάται να γνωρίσουν στην Κεντρική Διοίκηση αν καλύπτονται κάποιοι από τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης από το ΠΣ των Τμημάτων ή δράσεις που υλοποιούνται.
- 4) Διεξαγωγή έρευνας από τη ΜΟΔΙΠ, σε συνεργασία με το Συμβούλιο Περιβάλλοντος, τη Διεύθυνση Ακαδημαϊκών Θεμάτων και το Γραφείο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης ΔΠΘ για τον αριθμό προπτυχιακών και μεταπτυχιακών μαθημάτων που προάγουν ή καλύπτουν τους 17 βασικούς στόχους της Βιώσιμης ανάπτυξης.
- 5) Αποστολή εγγράφου από το Συμβούλιο Περιβάλλοντος προς τα Τμήματα με συστάσεις χρήσης ηλεκτρονικών συγγραμμάτων, συγγραμμάτων μέσω ΚΑΛΛΙΠΟΥ και μείωση χρήσης χαρτιού.
- 6) Αποστολή εγγράφου προς Τμήματα για ένταξη μαθημάτων σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο που να προωθούν τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης.
- 7) Συγγραφή από μέλη του Συμβουλίου Περιβάλλοντος οδηγού για την προώθηση των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης από τα Ακαδημαϊκά Τμήματα.

Παράλληλα προτείνονται οι ακόλουθες δράσεις-ενέργειες ανά στόχο:

Στόχος 5 - Ισότητα των φύλων

- 1) Δημιουργία Επιτροπής Φύλου και Ισότητας στο ΔΠΘ όπως προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία

Στόχος 8 - Αξιοπρεπής εργασία και ανάπτυξη

- 1) Επίτευξη υψηλότερων επιπέδων παραγωγικότητας, μέσω της διαφοροποίησης, της τεχνολογικής αναβάθμισης και υιοθέτησης καινοτομίας στο ΔΠΘ

Στόχος 9 - Βιομηχανία, καινοτομία και Υποδομές

- 1) Ενίσχυση της επιστημονικής έρευνας που διεξάγεται στο ΔΠΘ και βρίσκει εφαρμογή στην αναβάθμιση των τεχνολογικών ικανοτήτων του βιομηχανικού κλάδου
- 2) Αύξηση της πρόσβασης στην τεχνολογία της πληροφορίας και των επικοινωνιών σε όλους τους φοιτητές και προσωπικό, και επιδίωξη για παροχή καθολικής και προσιτής πρόσβασης στο διαδίκτυο

Στόχοι: 6 (Καθαρό νερό αποχέτευση), **7** (Φτηνή και καθαρή ενέργεια), **11** (Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες), **12** (Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή), **13** (Δράση για το κλίμα), **14** (Ζωή στο νερό), **15** (Ζωή στη στεριά)

- 1) Συμμετοχή στο UI Green Metric Ranking <http://greenmetric.ui.ac.id/>
- 2) Το Συμβούλιο Περιβάλλοντος θα αναλάβει α) τη μέτρηση του ενεργειακού αποτυπώματος του Δ.Π.Θ. και θα προτείνει δράσεις για τη μείωσή του, β) θα εισηγηθεί τον τρόπο φύλαξης των επικίνδυνων εργαστηριακών αποβλήτων του Ιδρύματος.
- 3) Το Συμβούλιο Περιβάλλοντος θα αναλάβει να εισηγηθεί την Χάρτα αειφορίας του Δ.Π.Θ., να καθορίσει την οικολογική πολιτική του Ιδρύματος και να καταθέσει εισήγηση για ενέργειες που πρέπει να γίνουν με στόχο α) την ευαισθητοποίηση της Πανεπιστημιακής Κοινότητας όσον αφορά σε περιβαλλοντικά θέματα β) τη σταδιακή μετατροπή του ΔΠΘ σε Πράσινο Πανεπιστήμιο (π.χ. δημιουργία κέντρων ανακύκλωσης, σύνταξη κώδικα δεοντολογίας, κτλ), Παράλληλα θα σχεδιάζει και εποπτεύει ολοκληρωμένες διαθεματικές παρεμβάσεις για τη δημιουργία του οικολογικού πανεπιστημίου και θα αναπτύσσει οριζόντιες δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση του αρνητικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος του ΔΠΘ.

Στόχος 16 - Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί

- 1) Υπεύθυνη, χωρίς αποκλεισμούς, συμμετοχική και αντιπροσωπευτική λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα μέσω διαβούλευσης με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στο Πανεπιστήμιο.

Στόχος 17 - Συνεργασία για τους στόχους

- 1) Συμμετοχή του ΔΠΘ σε διεθνή δίκτυα πανεπιστημίων όπως η Association for the Advancement of Sustainability in Higher Education (AASHE) ή το Global University Network for Innovation.
- 2) Δημιουργία, με πρωτοβουλία του ΔΠΘ ενός δικτύου για την προώθηση της βιωσιμότητας στα Ελληνικά Πανεπιστήμια.